

БРІК С.В., кандидат економічних наук, доцент, НТУ «ХП»
ЗЛЕНКО К.І., магістр, НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ

З прийняттям в Україні національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку постала необхідність розробки методології обліку та методики визначення фінансових результатів діяльності, орієнтованої на міжнародний досвід та національні традиції. Але вивчення зарубіжної методології обліку фінансових результатів діяльності та її адаптація до вітчизняних умов – це процес досить складний і не завжди вдалий.

Формування фінансового результату діяльності вітчизняних підприємств регламентується П(С)БО 1 «Звіт про фінансові результати» [1], а в міжнародній практиці – МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [2], в якому передбачене складання Звіту про сукупні доходи.

Елементами Звіту про фінансові результати як вітчизняними, так і міжнародними стандартами визнано доходи, витрати, прибутки, збитки. Фінансовий результат з позицій національного обліку і з точки зору міжнародних стандартів – це

приріст (або зменшення) вартості капіталу підприємства (окрім внесків власників), що відбулися в процесі його господарської діяльності за певний період.

Методика формування статей звіту про фінансові результати має розбіжності між нормами вітчизняних і міжнародних стандартів. Так, в Україні організації формують виручку від продажу товарів, робіт та послуг (за винятком ПДВ, акцизів та інших обов'язкових платежів) на основі надходжень, пов'язаних із виконанням робіт і наданням послуг, здійсненням господарських операцій. Ці доходи є доходами від звичайних видів діяльності, визнаних організацією в бухгалтерському обліку. Чистий обсяг продажів за кордоном розраховується додаванням до валової виручки від реалізації продукції величини поданих постачальникам знижок і вирахуванням вартості продукції, повернутої покупцям, і сум знижок, наданих покупцям.

Ще однією відмінністю між звітами є статті інших доходів і витрат, які в зарубіжній практиці мають назву «випадкові прибутки/збитки». Дані доходи і витрати (прибутки і збитки) за допомогою приєднання їх до прибутків (збитків) від продажу (в Україні) або до прибутку від операційної діяльності (за кордоном) формують показник «Прибуток до оподаткування». Таким чином, незважаючи на те, що всі національні Положення бухгалтерського обліку України значною мірою ґрунтуються на Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, вони не тотожні [3].

Застосування МСФЗ для суб'єктів господарювання характеризується можливістю отримання необхідної інформації для ухвалення управлінських рішень, залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на зарубіжні ринки, надійністю та прозорістю інформації, що забезпечується шляхом дотримання правил її складання, а також численними поясненнями до звітності. Отже, міжнародні стандарти не тільки узагальнюють накопичений досвід різних країн, але й активно впливають на розвиток національних систем бухгалтерського обліку й звітності. Тобто МСФЗ можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки і світових господарських зв'язків. У зв'язку з цим цінність МСФЗ важлива як для іноземних, так і для вітчизняних інвесторів, що ще раз підтверджує необхідність і корисність впровадження МСФЗ у всі сектори економіки України.

Розкривши сутність обліку фінансових результатів, доцільним буде виявлення відмінностей у національних і міжнародних підходах до складання звітності про фінансові результати та їх удосконалення у сучасних умовах.

Список літератури: 1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Звіт про фінансові результати» № 87 від 31.03.1999 р. зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів від 09.12.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>; 2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>; 3. Лісничка Т.В. Порівняльний аналіз обліку фінансових результатів за національними та міжнародними стандартами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3948/1/Лісничка.pdf>.